

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens åtgärder för dess måluppfyllelse av Miljö- och klimatprogrammets mål och uppdrag för år 2023 per fokusområde

Inom ramen för nämndens ordinarie verksamhet utförs åtgärder inom miljö- och klimatprogrammet, i synnerhet genom miljöbalkstillsynen, i planarbetet och i bygglovsprövningen. Av denna bilaga framgår förslag på åtgärder för miljö- och stadsbyggnadsnämnden under 2023 för att bidra till att uppnå miljö- och klimatprogrammets mål och uppdrag.

Miljö- och klimatprogrammet har ett övergripande mål: *Danderyd ska ha en god och hälsosam miljö samt arbeta för en långsiktig hållbar utveckling*. Programmets genomförandetid är till och med 2030 vilket för med sig att val av åtgärder, insatser, inriktning sker successivt över tid och att åtgärder kopplade till alla sex fokusområden inte väljs för nämnden årligen. Uppföljning och analys av genomförda aktiviteter utgör ett kriterium för kommande val av aktiviteter.

Åtgärder läggs in i respektive nämnds verksamhetsplaner för 2023 och följs upp i ett eget ärende till kommunstyrelsen. Övergripande aggregerad uppföljning av nämndernas valda åtgärder görs för kommunstyrelsen i samband med redovisning av miljö- och klimatprogrammets 17 gröna indikatorer.

Fokusområdena

1. Begränsad klimatpåverkan

Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa utsläppen av växthusgaser och luftföroreningar.

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Kommentar/hur mäter vi åtgärden
1.1. Kommunen ska arbeta för att de som bor och verkar i Danderyd	1.1.1. Kommunens utsläpp av växthusgaser minskar med 63 procent till år 2030 per invånare	Information om miljöanpassat byggande, solenergi och energieffektivisering.	Information ska ske löpande i byggprocessen i samband

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

minskar växthusgasutsläppen	med 1990 som basår. (Sveriges klimatmål, icke-handlande sektorn)		med tekniskt samråd. Mäts genom utförda insatser
		Lägg till en punkt om energieffektivitet och dagvatten i checklista för samråd	Utförd ja/nej
		I bygglovsprövning fråga efter dagvattenhantering	Utförd ja/nej
		Vid upphandling ska miljökrav och energieffektivitetskrav ställas där så är möjligt.	Andel upphandlingar med miljö- och/eller energikrav sammanställs
1.2 Danderyds kommun som organisation är fossilbränsleoberoende år 2025	1.2.2 Tjänstebilar ska vara fossilbränsleoberoende	Endast fossilbränsleoberoende bilar köps eller leasas.	Bilpoolsbilar och cyklar används vid tillsynsbesök och kontroller

2. Frisk luft

Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas. Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa luftföroreningar.

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Kommentar/hur mäter vi åtgärden
2.1 Luftkvaliteten i Danderyds kommun ska förbättras	2.1.1 Luftkvaliteten längs E18 ska förbättras	Mätning av luftkvalitet genomförs av kommunen. Mätningar pågår sedan maj 2022 vid Danderyds gymnasium (permanent mätstation) och vid	Genomgång av månadsrapporter från luftkvalitetsmätningarna.

Datum
2023-01-25Diarienummer
MSN 2023/49

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

		Mörbyskolan t o m våren 2023 (mobil mätstation).	Dagsaktuella mätresultat presenteras löpande på kommunens externa hemsida.
		Arbeta enligt tillsynsriktning, där luftmiljö behandlas, gentemot Trafikverket. Genom tillsynen verkar för att Trafikverket redovisar resultat över E18 luftmiljöpåverkan och vid behov tillse att verket vidtar åtgärder.	Redogörelse över tillsynsmöten med Trafikverket och utfall vid dessa vad gäller luftkvalitet.
		Informationsinsatser och rådgivning om hur fastbränsleeldning kan påverka hälsa och vad som kan göras för att minska utsläpp av luftföroreningar.	Informationsinsats utifrån berörd bestämmelse (8-9 §§) i lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön i Danderyds kommun. Information i avslutsbeslut i klagomålsärenden rörande vedeldning/trivseldning och liknande. Sammanställning av denna typ av klagomål.
		Informera om införd begränsning av eldning av trädgårdsavfall i lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön i Danderyds kommun.	Informationsinsats utifrån berörd bestämmelse (10 §) i lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön i Danderyds kommun.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

3. Friskt vatten

Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska främjas. Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa utsläppen av näringsämnen och föroreningar till sjöar, vattendrag och hav.

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Kommentar/hur mäter vi åtgärden
3.1 Belastningen av näringsämnen och föroreningar till vattendrag, sjöar och kustvatten ska minska	3.1.1 Minska mängden förorenat vatten till dag- och spillvattennätet	Att genom tillsynen (t.ex. i fråga om tillsyn av dag- och spillvattennätet och E18) tillse att mängden förorenat vatten till dag- och spillvattennätet minskas. Tillse adekvat dagvattenrening i planprojekt.	Genom antalet tillsynsmöten/inspektioner och utfall av dessa. Erforderlig dagvattenhantering fastställs i alla planprojekt.
3.2 Statusen för sjöar och kustvatten får inte försämrats och kustvattnet ska uppnå god status i enlighet med vattendirektivet	3.2.1. Arbeta efter Hav- och vattenmyndighetens åtgärdsprogram för att uppnå god ekologisk status	Riktad insats inom tillsyn av båtclubbar och kontroll av båtbottnfärg specifikt. Pågående tillsyn sedan ett par år tillbaka.	Resultat av genomförda provtagningar och saneringar i förekommande fall inom ramen för löpande tillsyn av båtclubbar.
		Tillse att provtagning av vattenkvalitet utförs (på uppdrag av TN) vid kommunens sjöar och vattendrag.	Granskning av tekniska kontorets provtagningsprogram samt statusrapport över kommunens sjöar.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

	3.2.2 Användning och föroreningar från hälso- och miljöfarliga kemiska produkter ska minska	Informationsinsatser gentemot båtägare om giftiga båtbottnfärger.	Mäts genom antal informationsinsatser. Görs inom löpande tillsyn.
	3.2.3 Vattenkvaliteten vid kommunens sjöar och strandbad ska förbättras	Genom tillsynen tillse att badvattenprover tas löpande under badsäsongen. Tillse att provtagning sker (på uppdrag av TN) inom ramen för Edsvikens vattensamverkan.	Görs årligen via hälsoskyddstillsynen. Genomgång av statusrapporter inom Edsvikens vattensamverkan samt statusrapport över kommunens sjöar.
3.3. Hållbar dagvattenhantering ska genomföras	3.3.1. Kommunen ska i plan- och bygglovsprocessen förorda hållbar dagvattenhantering	Dialog tidigt i plan- och exploateringsprocessen. Tillse adekvat dagvattenhantering i planprojekt. Information i bygglovsdialog om hållbar dagvattenhantering, höjdsättning, vatten till grönyta och skyfall.	Erforderlig dagvattenhantering fastställs i alla planprojekt. Införda rutiner om information i samband med rådgivning, bygglovsprövning och i tekniskt samråd.
	3.3.2. Dagvattenhantering i form av uppströms-åtgärder ska genomföras	Tillsyn av dagvattenhantering så att vattenstatus inte försämras, exempelvis gällande E18, båtklubbar, golfklubbar, byggprojekt och i specifika tillsynsprojekt som MKN parkeringsplatser.	Sammanställning av tillsyn där dagvattenhantering kontrollerats

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

4. Biologisk mångfald

Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att gynna och förstärka den biologiska mångfalden. Danderyds kommun ska verka för att vid samhällsbyggande och förvaltning bygga in biologisk mångfald för att främja ett rikt växt och djurliv.

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Kommentar/hur mäter vi åtgärden
4.2 Biologisk mångfald ska främjas	4.2.1 Vid samtliga anläggningsarbeten i kommunen ska lösningar för att förstärka biologisk mångfald beaktas 4.2.2 Habitat av värde för den biologiska mångfalden ska värnas i planprojekt. 4.2.3 Den biologiska mångfalden ska värnas i de kommunala naturreservaten	Vid framtagande av kulturmiljöprogram ska biologisk mångfald samt natur med höga värden beaktas och bevaras. Värna värdefulla habitat i planprojekt Beaktas inom ramen för reservatstillsynen	Framtaget kulturmiljöprogram med fokus på bevarande av natur och biologisk mångfald Genom andelen naturvärdesinventeringar i planprojekt Genom utförd reservatstillsyn

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

5. God bebyggd miljö
Danderyds kommuns bebyggda miljö ska vara god och hälsosam. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas.
Danderyds kommun ska planera och bygga miljöanpassat samt verka för en giftfri miljö och minskat buller.

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Kommentar/hur mäter vi åtgärden
5.1. Påverkan från trafikbuller ska minska	5.1.1. Andelen boende som är bullerstörda av väg- och spårtrafik ska minska	Genom tillsyn av Roslagsbanan verka för att Trafikförvaltningen/Region Stockholm tillser att bullerriktvärden inte överskrids.	Genom antalet tillsynsmöten och utfall av dessa. Sammanställning av bullerklagomål som härrör från Roslagsbanan. Genomgång av kommunens bullerkartläggning ¹
		Genom tillsyn av E18, enligt tillsynsriktning, verka för att Trafikverket övervakar att bullerriktvärden inte överskrids.	Genom antalet tillsynsmöten och utfall av dessa. Sammanställning av bullerklagomål som härrör från E18. Genomgång av kommunens bullerkartläggning. ²
5.5 Kommunen ska verka för en modern trädgårdsstad och	5.5.1 När kommunen bygger om eller nytt ska miljömässigt hållbara	Inventering och uppdatering av kommunens kulturmiljöprogram (pågående)	Framtaget kulturmiljöprogram.

¹ Enligt plan ska TN tillse att ny bullerkartläggning utförs 2023

² Se not 1

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

en hållbar stadsmiljö	metoder och material användas.		
	5.5.5. Grönytefaktor ska beaktas i plan och exploatering	Ta fram en grönytefaktor som kommunen använder vid plan- och exploatering.	1 Framtaget verktyg för grönytefaktor (GYF) 2 Andel planer där GYF tillämpats

6. Giftfri miljö

Miljön i Danderyds kommun ska vara fri från ämnen som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Danderyds kommun ska arbeta aktivt med utfasning av farliga ämnen och kemikalier och underlätta för de som bor och verkar i kommunen att få en giftfri miljö.

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Kommentar/hur mäter vi åtgärden
6.1. Farliga ämnen ska fasas ut och de som bor och verkar i kommunen ska vägledas till att minska sin kemikalieanvändning	6.1.3. Årligen ska informationsinsatser genomföras gentemot företagare och Danderydsbor	Informationsinsatser inom området giftfri miljö ska genomföras. Exempelvis tema kring giftfri miljö kan omfatta mikroplaster och konstgräs, information kring båtbottnfärger, kosmetiskt avfall, mediciner, kemikalier i vardagen.	Antal genomförda informationsinsatser.
6.2 Utsläppen av miljö- och hälsofarliga ämnen från fastigheter och anläggningar ska minska	6.2.1 Kommunens fastigheter och anläggningar ska ha en handlingsplan för en giftfri miljö	Teknisk handbok uppdateras och kompletteras med krav på tex att tryckimpregnerat virke ska undvikas. Koppar och zink samt deras legeringar ska inte annat än undantagsfall tillåtas på grund av deras giftiga egenskaper. Bygglov ska inte ges till koppartak, häng- och stuprännor i koppar och liknande annat än till kulturhistoriska byggnader.	Teknisk handbok uppdaterad (med tydligare kemikaliekraV). Nämnden tar fram krav vid bygglov liknande den i Stockholms stad.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

		Kravställning vid tillsyn att allt dagvatten från parkeringsplatser med fler än 100 platser skall ha fungerande oljeavskiljare. Årlig uppföljning om skötsel av anläggningen med bevis om tömning av avskiljaren.	Tillsynsprojekt MKN parkeringsplatser ska fortskrida. Mäts inom ramen för genomförd tillsyn.
6.3 Mängden avfall och dess farlighet ska minska	6.3.2 Uppkomsten av avfall ska förebyggas och återbruk främjas	Undersökning hur kommunen kan ställa krav på avfallshantering i fritidsbåtshamnar	Utförs inom ramen för tillsyn av båtklubbar, sammanställning av utförd tillsyn
6.4. Användningen av hälso- och miljöfarliga kemiska produkter ska minska	6.4.1. Hälso- och miljöfarliga produkter och ämnen byts ut mot miljövänligare alternativ	Informationsinsats gällande båtbottnfärg. Information och gemensamt arbete med båtklubbarna gällande båtbottnvättar.	Utförs inom ramen för tillsyn av båtklubbar, sammanställning av utförd tillsyn
6.6. Antalet förorenade områden i kommunen ska minska	6.6.1. Utredningar och åtgärder enligt Strategi för förorenade områden	Ansvarsutredningar och undersökningar av prioriterade objekt ska genomföras och därefter ska åtgärder påbörjas.	Sammanställning av pågående arbete inom ramen för Strategi för förorenade områden
	6.6.2. Förorenade områden som ligger i närhet till förskolor och skolor samt områden med risk för skred och ras ska vara utredda och åtgärdade till 2030.	Genom tillsyn ska ansvarsutredningar och undersökningar av prioriterade riskklassade objekt (riskklass 1 och 2) göras och vid behov ska åtgärder genomföras. Övriga objekt undersöks och åtgärdas genom tillsyn vid exploatering och byggande.	Andel av aktuella riskområden som har hanterats.